

İSLÂM'DA HURAFENİN YERİ YOKTUR (7)

(...dünden devam)

İmam-ı Muhammed sıradan bir âlim değildir. Muhalif mezhebdaki tabakat yazarlarının dahi kabul ettikleri üzere, Irak 'ta Ebû Yusuf'tan sonra fıkıhın reisliği ondadır. İmâm-ı Şâfiî ve Ahmed ibn Hanbel'in de aralarında bulunduğu pek çok âlim, ondan fıkıh öğrenmiştir, pek çok da kitab yazmıştır. Dünyanın en zekilerindendir. Hârûn Reşîd 'e kadılık yapmıştır. Kur'ân'ı en iyi bilenlerden, en fasîh olanlardadır.

Bizi burada ilgilendiren husus, bu çapta bir fakîhin, böyle bir yanılsa niçin düşmüş olduğudur. Bizce bunun sebebi, temizin veya pisin ne olduğunun, o devirde bilinmiyor oluşudur. Sadece müşahade ve geleneğe dayalı olarak hükümde bulunulmuş, büyüklerin yaptığı her şey doğru sanılmıştır. Bunun içindir ki İslâm dünyâsının en büyük şahsiyeti olan bir zâttan, kirli bir şeyin çıkabileceği veya kirli bir şeyin o mübârek zât hürmetine kendiliğinden temiz olamayacağı gerçeği, bizim bazı klasik devir fıkıh âlimlerince pek kabul görmemiştir. İki kulle (büyük küp) hacmini bulan suyu hiçbir şeyin kirletemeyeceğini bir hadiste duymuş olması, bu çeşit fakihler için yeterlidir.

Böyle bir fakîh, maddî değerle mânevî değeri birbirine karıştırdığı içindir ki, bir yerde sıradan insan kanını pis sayarken, aynı vasıftaki şehîd kanını temiz sayabilmektedir.

Hele o büyük şahsiyetlerden ismen belirtilmiş bir yasak gelmemişse, başka bir allâmemizin yüzde yüz pis bir suyu temiz saymasına hiçbir engel de kalmamaktadır.

Garbın hâfızı 5/11. asrın müceddidi sayılmış Endülüslü bir allâmemizin, İbn Hazm'ın (ö. 456/1064), bundan bin sene kadar önce verdiği bir temizlik kararı karşısında irkilmeyecek bir Müslüman tasavvur edemiyoruz:

Hz. Peygamber'den mervî (rivâyet edilen) bir hadiste: *"Birinizin kabını şayet köpek yalarsa veya o kabdan bir şey yer içerse (kabı temizleyebilmek için) o kimse, kabın içindekileri döksün, sonra*

da yedi defa yıkasın."

denilmekte, bir

başka rivayette yıkamanın yanı sıra toprakla da silinmesi tavsiye edil-mektedir. Devrin şartları içinde gayet isabetli olan bu tavsiyeyi İbn Hazm da kabul ediyor, ama Zâhiriyyeciliğinin de icabı olarak bakınız şu müthiş(!) ictihadda bulunuyor:

Köpek yalamış kabın temizlenmesinde kullanılan bu su temizdir (içilmesi) helâldir. Çünkü, ondan sakınılmasına dair bir nas (Kitâb veya Sünnet emri) yoktur. Şeriat, ancak Hz. Peygamber'in bildirdikleridir. (Bu) Suyun içilmesi helâldir, temizdir. Böyle su, ancak Hz. Peygamber'in emriyle harâm kılınabilir (böyle bir emir de yoktur). (Muhallâ: I. r. 127).

İşbu İbn Hazm da sıradan Müslüman değildir. Endülüs Emevî devletinde 26 yaşında vezirliğe kadar yükselmiş, daha sonra kendini ilme vererek, bölgesinde kendisinden önce kimsenin erişemediği bir şöhrete ulaşmış, fıkıh, hadis, usul, mezheb, tarih, neseb, edebiyat, mantık, cedel, lügat, şiir, hitâbet sahasında 400 cildi bulan ve 80.000 varak tutan muazzam bir külliyat bırakmıştır.

Böylesine büyük bir âlime, yukarıdaki ictihadı yakıştırabilmenin izâhı var mıdır? Bu ve benzeri ictihadları büyük âlimlerden geliyor diye kabul etmenin de zarardan başka ne faydası olabilir?

İslâm dünyasının iki ucunda, birisi Doğuda, öteki Batıda şöhret olmuş iki büyük âlimin temizlik konusunda gördüğümüz bu İslâm'a yakışmaz davranışlarını dikkate alınca, bütün bir fıkıh kültürümüzü elekten geçirme zaruretinin duyulması normal olacaktır. Özellikle, evvelâ tahâret bölümlerini ilmî süzgeçten geçirmenin, İslâm coğrafyasını pislikten kurtarmakta ilk adım teşkil edeceği bir gerçektir.

Bunlar geçmiş asırlarda olmuştu, günümüzde artık böylelerinin varlığına ihtimal verilemez demenin de maalesef yeri yoktur. Daha yakınlarda 8 ciltlik hacimde eseri 10 cild halinde Türkçe'ye *İslâm Fıkıh Ansiklopedisi* ismiyle çevrilen, günümüz İslâm dünyasının meşhur âlimlerinden Ezher menşe'li bir profesör buyurmaktadır ki, Hz. Peygamber 'in kan, irin, kusmuk, dışkı, sidik,... artıkları tâhir, yani temizdir(!) (I/109, not 2). Bu İslâm dışı hükme karşı ne yazık ki çevirenlerden de bir ses duyulmamıştır. Anlaşılan, Peygamber aşkına düşülen bu nevi dalâletlerin rivâyetini engelleyebilmek için epeyce ilmî mesâîye ihtiyaç olacaktır.

Temizlik imkânlarının kısıtlı olduğu devir ve coğrafya insanların koyabildikleri ölçüleri, bugün

ideal çözümlermiş gibi kaideleştirmenin insan sağlığına vereceği zararları, geçmiş fıkıh âlimlerinin üzerine yıkmakla da mesele çözümlenmiş olamaz.” (Prof. Dr. Mehmed Said Hatiboğlu, İslâmiyat, cilt 1, sayı 2, nisan-haziran 1998, s. 8-10)

Burada bizzat tanık olduğum bir olayı da anmak istiyorum: Kutsal bir mekânda kalabalık, tuvalet koridorunda bir tarafta insanlar tuvalete girip çıkıyorlar, bir yandan da oradaki musluklardan kablara doldurdukları su ile abdest alıyorlardı. Bir tasın başında toplanan insanlar abdest alırken bir adamın da aynı kaba elini batırarak taharetlenmeğe çalıştığını gördüm. Yaptığı işin temizlik olduğunu sanan bu insan, eylemiyle belki insanlara hastalık bulaştıracakını, ayrıca necaset bulaşmış olan su ile abdest alınamayacağını bilseydi herhalde insanların abdest aldıkları suya elini batırıp kıcını temizlemeğe çalışmazdı. İlginçtir ki öteki insanlar da buna engel olmuyorlardı.
